



Mati.

ZGODOVINSKA POVEST.

Po Bolandenu priredil K.

(Dalje.)

“Je to zadnja vaša beseda, grof Wikbert?” je vprašal škof, ki je vdružbi ostalih prijateljev obiskal Wikberta na Igu in ga prosil, da odpusti Bronislavo.

“Zadnja! Zapomnite si, tu sem jaz gospodar in delam kar in kakor hočem!”

“Da, res ste gospodar. Toda nikakor ni res, da smete delati kar in kakor hočete.”

“In kdo je ki mi more braniti?”

“Bog nad Vami!”

“Bah! To povejte patru Janezu tu in njegovim prismojenim menihom ali morda mojim zabitim kmetom!”

“Gospod grof, tudi vam! In z vso resnobo svoje škofske službe vas opominjam, da drugače postopajte s svojimi podložni, ker Bog je močan dosti, da bode tudi vas kaznoval.”

“Haha! In to si upa povedati ljubljanski škof; meni, obmejnemu grofu, tu, v moji

lastni graščini. — Samo spoštovanju do vaše osebe se morate zahvaliti, da si dovolim kaj takega!”

“Gospod grof, ne bojim se vas. Da grozovit in okruten človek ste. Toda . . .

“Nič toda.” Zakričal je Wikbert. “Dosti mi je teh neumnosti! Vi kot škof brigajte se za svoje posle, vi kot bistriški prijor držite v redu svoj samostan, z vami imam itak še resno besedo, vi kot ljubljanski župan skrbite za svoje mesto, vi, graščak Kogoj skrbite za svojo Vrhniko, kjer bom kmalu jaz gospodar, mene pa popolno ma pri miru pustite! Obmejni grof sem, imam svoje pravice in vi imate svoje dolžnosti do mene. Odločno prepovem vsakemu, da bi se umeševal v moje zadeve. Kmetje so moja lastnina, moje posestvo kakor moja živina v hlevi in delam ž nji-

mi kar hočem. Danes je naša pravica naša moč. Opravili ste!"

Grof Wikbert je vstal in vstali so tudi vsi navzoči.

"Dobro!" govori resno ljubljanski škof. "Vedite pa, da si posledice sami sebi pripišite. Kot škof nikdar ne bom mirno gledal, da se gode tolika krivica mojim ovčicam. Če treba dati kri zanje, rad jo dam. Če vi, ki zastopate svetno oblast sodite, da je vaš podložni to, kar vaša živina, potem je moja dolžnost, da nastopim. Prišli smo sem k vam, da se najprej pogovorimo z lepa. Nočete nas poslušati. Dobro. Glejte nas, voditeljev ljudstva, pripravljene smo dati v obrambo tega ljudstva svojo kri! In če bode treba, dali jo bomo."

"Kri za pravice stiskanega ljudstva!" so zakričali ostali tovariši škofovi.

"Ven! Ven! dokler mi ne mine potrpežljivost," začel je kričati razjarjen grof. "Kaj, duhovščina mi bode ukazovala? Meni, obmejnemu grofu? Ven, drugače boste nesli svoje glave v rokah iz te graščine. Ven!"

Škof se je obrnil in šel, in za njim ostali. Grof je kričal za njimi in jih prekljinal.

"Skrajna predrznost, kaj si že ti f. . . vse upajo v naši državi. Naščuvajte pse nanje!" je zaklical na dvorišče.

"Poskusi. Imamo meče!" odgovori mu škof.

Glazen krohot z okna je spremljal poslanstvo, ko so šli čez dvorišče. Pri vratih graščine se pater Janez obrne nazaj in požuga: "Zapomni si nesrečni človek stari Bog še živi.

"Haha! Poglejte meniha, kako je predrzen. O, saj se bodeva kmalu zopet videla v Bistri. Bomo videli, kaj more tvoj stari Bog!"

S solznimi očmi so šli možje iz graščine in sedli na voz in se odpeljali proti Ljubljani.

"Ta človek je popolnoma zaslepljen!"

"Da, bojim se, da je to že greh zoper svetega Duha - - -!"

"Pomilovanja vreden človek. Bog se ga usmili!"

Dolgo so molče sedeli in vsak je premišljeval, kaj sedaj.

"Kaj sedaj", pravi slednjič škof.

"Naprej po načrtu, katerega smo si naredili," meni Kogoj.

"Iztirati ga moramo s silo!"

"Nevarno je to delo. Vlada se bode zavzela zanj in nas poklicala na odgovor, kakšni možje pa sedaj vladajo, pa sami veste. Veste tudi kakšna je pravica? Vendar . . .?"

"Zastonj je! Mera krivice je polna. Nič, ne smemo trpeti, da bi se z našim ljudstvom tako postopalo," meni pater Janez.

"Da! Pred Bogom sem odgovoren za svoje ljudstvo in branil ga bodem!" odgovori resno škof.

"V resnici v žalostnih časih živimo! Vera je izginila in višji krogi se vračajo nazaj v poganstvo. Boga nočejo več priznati. Tu pa se vidi resnica, da je človek brez vere — zver!"

"Hujši in krutejši kot zver," dostavi ljubljanski župan. Ali more biti zver krutejša, kakor je ta človek?"

"In to ni samo Wikbert. To je naše plemstvo skoraj splošno. Zatoraj nam tukaj ne kaže drugega, nego, da rabimo silo!"

V Ljubljani so se natanjčno dogovorili in naredili cel načrt, kako bodo napadli Wikberta. Vse se mora tako izvršiti, da se ne bode prelivalo krvi. Navdušeni so se razšli.

Priprave za napad so potrebovale časa. Ta čas je pa zlasti Kajtimar dobro porabil. Skrivaj je hodil kot berač preoblečen po Ižanski soseski in ljudi navduševal za skupni nastop proti grofu. Ljudstvo je rado poslušalo "berača" kajti bilo je popolnoma obupano. "Boljša smrt kot tako strašno življenje," so rekli.

Kajtimar je pa posebno pazil tudi na Kurešček. Bil je večkrat tam in tudi videl Bronislavo, toda le od daleč. Grof jo je zadnji čas začel pogosteje obiskovati. Govorilo se je med vojaki, da jo namera-

va prepeljati na graščino, da je za Liutsvindu poslal morilcev, da jo bodo na poti domov umorili.

Kajtinar se je bal tega. In v tem svojem strahu se je ojunčil da je šel tudi na pristavo, kakor bi šel beračit. Straža ga je videla, vendar vojaki so mislili, da je to navaden berač.

Bronislava ga je spoznala, toda pomignil ji je, da se je premagala in se delala, kakor bi ga ne poznala. Prosil je žita. In ko je šla oskrbnica v hišo, da ga mu prinese, dobil je priliko, da ji je povedal, da se bliža čas rešitve.

Grof Wikbert jo od onega dne, ko je bilo poslanstvo pri njem še bolj divji. Svojim valpetom je naročil naj neusmiljeno bijejo kmete, naj jim nalagajo še več tlake in za vsako najmanjšo uporno besedico naj jih strogo kaznujejo, pretepo ali v ječo vržejo. To je bilo kakor olje na ogenj.

V tem se je pa zgodil slučaj, ki je pospešil celo stvar. Ravno so želi po Igu. Kmetje so dobili tri dni prosto, da so spravili vsak svoje pridelke domov. Tretji dan se je pa stemnilo in pripravljalo se je za dež. Seveda so vsi kmetje hiteli, kolikor so mogli, da spravijo žito domov pred dežjem.

Bilo je pa zunaj tudi nekoliko grofovega sena.

Trije valpeti pridirjajo v vas in na polje in zahtevajo od kmetov, da gredo najprej spraviti grofovo seno.

Kmetje že precej naščuvani se niso za klic valpetov niti zmenili. To je enega razsrdilo, da je z bičem udaril po glavi najbližnjega.

To je bilo pa kmetom dosti, kakor j eden so zgrabili vsi za svoje kose in vile in planili na svoje sovražnike. Predno so se valpeti zavedli, so ležali vsi trije smrtno ranjeni na zemlji!

Vse je obšla groza. Vendar zastoj je! Nazaj ne morate več. Vse čaka samo grozovita smrt. Zbežali so v vas z velikim krikom. Na njih krik bila je kmalu cela vas skupaj, kakor ogenj je šla vest o tem

po celi soseski. Bilo je to kakor ogenj v slamo, katero je pripravil Kajtinar.

"Nad graščaka!" je naenkrat nekdo zaklical med razburjeno množico in kakor val se je vtila množica po polju proti graščini. V tem so pa že sosednje vasi storile enako. Razjarjena cela soseska se je oborožila kakor se je pač mogla in vse je hitelo proti graščini.

V tem se je v graščini odigral drugi prizor.

Grof Wikbert je izvedel, da se proti njemu nekaj plete. Izvedel je o pripravah v Ljubljani in v Bistri.

"Pripraviti se moram tudi jaz," je govoril svojemu zaupnemu možu.

"Na vsak način, gospod grof!"

"Čudno da ni nazaj vojakov, katere sem poslal za ženo, da jo spravijo s poti!"

"Res čudno. Sedaj bi morali biti že zdavno tukaj!"

"Morda se jim je napad ponesrečil?"

"O, o tem še misliti ni treba!"

"Kje bi pa bil tako dolgo."

V tem se pa začujejo močni koraki po stopnicah graščine. Težko oboroženi vojaki morajo to dobiti.

"Kdo pa sedaj gre? In mi straža ni nanzanila prihoda," pravi prestrašen grof.

Oba planeta k vratam, ki so se že odprle in v sobo stopi pet oboroženih in v železje okovanih vojakov.

Wikbert jih ni spoznal, imeli so obraze preveč zakrite.

"Haha! Grof Wikbert ne pozna brata svoje žene! Na tu imaš roko, da se pozdraviva."

Grof Wikbert se je prestrašil vendar je segel v roke.

"Hahaha! Grof Wikbert se je prestrašil mojega prihoda. — Seveda vest ga peče, ker je s svojo ženo tako lepo postopal in ker jo je tako ljubil, da ji je sklenil smrt. — Nesramnež ti si onesrečil mojo sestro in nazadnje si celo sklenil, da jo ubiješ. In ko bi ne bila tvoja žena modrejša kakor nje mož, bila bi danes že mrtva. Toda še je živa in jaz sem tu, da maščujem našo kri. Na, tu imaš, pes . . ."

Meči so se zasvetili v solnčnih žarkih in na tleh sta ležala v krvi dva, ki sta morje grenkih solz istisnila iz oči ubozih trpinov, ki sta toliko nedolžnih deklet in mladeničev poprodala v turško maurovško sužnost, toliko prezgodnjih smrti povzročila.

Kakor so vitezi prišli, tako so zopet odšli.

Ravno so odhajali iz graščine ko pri drvi razjarjena množica iz vasi.

Za trenutek se je množica ustavila. Niso vedeli, kdo so to. Mislili so, da jih pošilja Wikbert v svojo obrambo. Že so se dvignile kose, vile sekire proti vitezom, ko da jeden izmed njih znamenje z roko, naj počakajo.

Ko je možica povedala kaj hoče, pravi prvi izmed vitezov: "Prepozno ste prišli. Wikbert je že mrtev. Pojdite in pogledajte!"

Ljudstvo je osupnilo. Pustilo je viteze oditi, samo je udrlo v graščino. Za prvo trumo je prišla še druga in še tretja. Tako je bila kmalu graščina polna ljudstva.

Razjarjeno ljudstvo je začelo razbijati po graščini, drugi so pa hiteli v ječe in reševali uboge žrtve, katere so tam zdihovale. Med temi so prvega iskali in tudi našli Ižanskega župnika. Ljudstvo je glasno zajokalo, ko je zagledalo svojega ljubljenelega dušnega pastirja vsega sivega, oslabljenega, ukljenega v težke verige. Zgrabili so ga in ga nesli ven na dvorišče. Glasen jok se je začul po celi graščini. Vse je hitelo na dvorišče. Postavili so ubogega mučenika za pravice svojega ljudstva na vzvišeni prostor. Ko se je navdušenje nekoliko pomirilo, in ko je duhovnik zvedel, kaj se je zgodilo, dvignil je svoje še uklenjene roke in nagovoril ljudstvo. Pregovoril jih je, da niso več razbijali po graščini, temveč spodili vse vojake iz graščine in sami se je polastili, dokler se drugače ne ukrene.

Vendar toliko jim pa ni mogel zabraniti, da bi ne priredili veselice in slavnostne večerje v proslavo rešitve.

Cel dogodek so hitro zvedeli tudi v Bistri in Ljubljani in še isti večer so bili v

graščini ljubljanski župan, Pater Janez in patron Kogoj.

Samo onega je pogrešal pater Janez — Kajtimara.

Toda ni bilo treba dolgo čakati, ko se pojavita pred graščino dva jezdeca, oziroma mlad jezdec in krepko dekle.

"Živel, Kajtimar, naš rešitelj," je zaklicalo navdušeno ljudstvo.

Da, bil je to Kajtimar in — Bronislava. Ko je izvedel, kaj se godi na Igu v graščini, vzela je nekaj fantov in odhiteli so na Kurešček. Straža se jim je ustavila. Vendar Kajtimar jim je pokazal v dolini graščino in jih opozoril na množico ljudi, ki se je razločno videla.

"Grof je mrtev," jim je rekel, "prosti ste tudi vi. Prosta pa tudi Bronislava."

Vojaki so se udali in zbežali.

Ne bomo popisovali veselja v celi okolici, ko se je razvedelo o dogodku na igu.

Zvedelo se je tudi na Nemško. Toda škof je pojasnil cel slučaj in tudi povedal, da prevzema celo odgovornost nase. "Sv. kateholična cerkev je jedina mati stiskanih in preganjanih v teh žalostnih časih. Zato je pripravljena v obrambo svojih otrok tudi dati svojo srčno kri do zadnje kapljice," je pisal cesarju.

Ne smemo pozabiti omeniti tudi veselega dogodka iz onega večera na Ižanski graščini. Ko je poleglo navdušenje za Kajtimara med ljudstvom in je Kajtimar pozdravil tam tudi svojega očeta, predstavil mu je tudi Bronislavo.

"To je ona Bronislava, hči gornjegrajskega graščaka, o kateri sem vam pravil. Kaj bi še odlašal. Oče, dajte nama svoj blagoslov."

Tako so oni večer obhajali tudi zaroko onega, ki je največ storil za dosego zmage in ki je — bil imenovan čez nekaj mesecev naslednikom Wikbertovim.

Nekateri sosedje in prijatelji Wikbertovi so sicer skušali doseči, da bi bila občina kaznovana radi upora proti obmejnemu grofu. Tožili so tudi škofa in prijorja, patra Janeza, toda vpliv kato-

liške cerkve je bil prevelik, da bi si bil sv. katoliška cerkev tudi po naših slovenskih zemljah edina varhinja stiskanih in kdo upal nastopiti.

Tako je postala v onih žalostnih časih pregnanjanih in njih mati.

Konec.

PRED PODOBO MARIJE POMOČNICE.

(Dr. Josip Valjavec.)

Luč je umirala, ni imela olja. A še bolj je umirala uboga žena, sklonjena pri mizi šivajoč revno perilo.

Bili so oguljeni ostanki ženitovanjske obleke . . . Kako lepa je bila nekoč ta obleka, pred devetimi leti! Kako ljubeče je čula v dolgih nočeh, ko jo je dovršila, vso sama, tam v družbi svojega Karla, ki se je smehljaj in ji obljubljal toliko in toliko . . .

Kdo je bil bolj srečen od nje? In tudi uboga mati, stara ženica, ki je toliko let preživela srečno in mirno s svojim Markom, se je ob pogledu na Karla, ljubečega njeno Brigito, čutila veselo in je rada pomagala dobri hčeri. Karl pa je sedel za mizo in se nagajivo šalil . . .

Slaboten plamen je trepetal in ugašal . . . Brigistine oči so bile meglene od dolgega čuvanja; krvave so bile in trudne. Glava je silila v naročje.

In če bi šla spat? . . . je mislila. Bila je tako trudna! Toda če se povrne Karl in ne najde večerje, gorje! Stopila je v spalnico otrok. Spala sta. Tončku je visela ročica čez posteljo, glavica je padla z blazine.

Nežno je prijela ročico in jo skrila pod odejo, potem glavico in jo položila nazaj na blazino. In Klarica s sklenjenimi rokami, kakor da moli.

Pokrila ju je, in se z globokim vzdihom vrnila v hišo — čakati moža.

Zadnjo kapljo olja je vtila v svetilko. Luč je oživila. Spet je sedla Brigita k mizi in prijela šivanko. A glava je bila pretežka. Trepalnice so padle skup, kakor zatishjene od nevidne roke, in so zakrile oči. Brigita je zaspala.

Sanjala je.

Bila je tako srečna pri svojem Karlu. Živela sta složno, mirno, ljubeče. Ljubila je Karla in Karl njo. Dva zlatoglavčka sta jima z angeljskim smehom sladila življenje. Karl je bil najboljši človek. Neka dne se vrne domov z dvema prijateljskima, ki ju je našel v tovarni.

Nič več ga nista izpustila. Prišla sta zjutraj in ga izvabila, pozno v noč sta ga spet spremila domov. Kdo sta bila? Brigita ju ni poznala, toda ob pogledu na nju jo je vselej zaskalelo v srcu. Nekdaj se je vrnil domov pijan, potem drugič, tretjič . . .

O Bog! kako je postal hudoben, njen Karl! Ukradla sta ga, umorila sta ga! — Oh, moj Karl! . . .

Nenaden trušč, trešč na zemljo, potem močna kletev . . . Brigita se zbudi. di.

"Zmiraj tako!" je vpil Karl in počasi vstajal.

Vse je bilo temno. Luč je že davno vzplapolala in ugasnila.

"Si ti, Karl?" vpraša Brigita prestrašeno.

"Aha, si tukaj!" je rohnal in preklinjal. "Me res misliš končati?"

"Bodi miren Karl! Ne vpij! Boš zbudil otroka!"

"Luč pravim, luč!"

"Ne vpij, jo takoj prižgem!"

Iz miznice je potegnila svečo in jo prižgala.

"Tako dolgo sem te čakala, vidiš, da je ugasnila luč."

Karl je stal tam, naslanjajoč se na

steno, z roko pa je drsal k sebi stol in skušal sestiti.

Bil je brez klobuka, ves prašen, z divjimi, napol zaprtimi očmi.

Brigita ga je zrla z gnjevom in pomilovanjem.

Tolikokrat sem že povedal, da ne trpim varčevanja. Kje je večerja?"

"Postavila sem jo k ognju, da ne omrne. Sedi, takoj jo prinesem."

"Ne maram!"

"Bi rad šel spat?"

"Ne grem . . . grem ven!"

"Še ven? Ne vidiš, da stojiš komaj na nogah? Karl, pojdi spat, je že tako pozno!"

"Skončaj, pravim. Tu jaz zapovedujem!"

"Ah, Karl, vsaj enkrat . . ."

"Nobenkrat. Denar daj! . . . Denar sem! pa tiho!"

"Denar? Kje ga bom vzela?" je odgovorila Brigita in si brisala oči.

Pijanec je razprl oči in jo pogledal tako ostro, da se je Brigita stresla od groze.

"Toraj varčuješ . . . varčevati misliš? Ti bom pokazal . . ." in je dvignil roko in mahnil proti Brigiti.

Komaj se je umaknila, jokaje, tresoč se . . .

"Zaboga, Karl . . ."

Karl je zubil ravnotežje, omahnil je in se zgrudil na tla. Tam bi bil obležal, da mu ni žena pomagala vstati.

V tem se je dolg žvižg razlegnil od ceste.

Brigita ga je spoznala. Bil je navađen žvižg prijateljev, morilcev njenega Karla. Brigita je padla onemogla na tla.

"Slišiš? . . . Mi daš ali ne? Denar! Takoj! . . ." In je stegnil desnico, z levico pa se je oprijel peči, da se zopet ni zgrudil na tla.

. . . Brigistine oči so ga pogledale z očitačo bolestjo, tako milo.

"Iz ljubezni do mene, do tvojih otrok Karl ne hodi! . . ."

"Denar sem, ti rečem!"

"Vzemi, nimam drugega . . ."

In mu je vrgla v roko nekaj drobiža. Karl je pohlepno pogledal, preštel je in divje zavpil:

"Deset centov! ha, deset centov! Pogini s svojo beračijo!"

In jih je jezno treščil v Brigito, da so se katalikali naokrog.

Prijateljica sta se utrudila s čakanjem: približala sta se in pridrla v sobo.

"O, kakšno bogastvo! kar po tleh se valja denar. In ti, ali ne prideš? Aha, razumeva, te je vjela žena, jeli? Jetnik ha, ha!"

Nesrečni Brigiti je zavrelo v srcu. Od jeze je drhtela, od srda do onih vzročiteljev njene nesreče, in ni mogla prikriti srčega ognja:

"Proč nesrečneža, proč od tu, pijanca, tolovaja, pohujšljivca mojega Karla, morilca moje družine, mojih otrok! Pijanca grda, proč od tu!"

"Proč od tu?" je ponovil zaničljivo Karl in udaril po bledem Brigitinem obličju, da je zajejala in zaihtela glasno.

Ob gromkem smehu dveh tovarišev ob divjem vpitju in hrušču sta se zbudila mala otroka in sta prestrašeno pritekla k materi prav v trenutku, ko je oče udaril Brigito.

"Uh, hudobni ata! — sta zajavkala nedolžna otroka — kako grd, hudoben je!"

In sta se stiskala k jokajoči materi. Ta je prišla Klarico in jo z bolestnim glasom pomolila možu:

"Bij — je viknila — bij tudi ti dve ubogi bitji . . . na, bij jih, če te ni sram! Če moriš mater — je nadaljevala s tresočim glasom — zakaj teh dveh stvaric ne upaš umoriti?"

"Grdi ata! . . ." sta ponavljala otroka in se tresla pred zlobnim očetom.

Karl je ostal kakor okamenel. Zdelo se je, da je zmeril grozovitost svojega početja. Težko je dihal in nemirno gledal Brigito, otroka . . .

"Pusti jih vpiti!" sikne eden tovarišev.

"Zbeži pred streló!" reče drugi.
In sta prišla Karla in ga odpeljala.

* * *

V gostilni je Karl govoril malo . . . Bil je zamišljen. Kozarec vina je ostal poln na mizi; ni mogel piti. Tovariša sta se trudila, da bi pregala njegovo otožnost a nič . . .

"Hudobni ata, grdi ata! . . ." Kak čuden vtisk so mu napravile te besede, nežnih otrok, ki jih je ljubil! Nemir mu je glodal v duši in mračil obličje. Žalost je tičala v njegovem glasu, zrla je iz njegovih oči, na čelu mu je risala temne poteze, trepetala je po vsem obličju . . .

To noč je prebil v gostilni. Zaspal je za mizo, sam ni vedel, kdaj in kako. Na tihem je prišlo spanje in ga položilo na klop in mu zaprlo trdo oči in zamorilo spomin, da ga gostilničar ni mogel spraviti po koncu.

"Pa spi!" je mrmral nevoljno, ko so pivci izpraznili sobo, pozno v noč, ko je že trkala polnoč na uro.

* * *

Bi li mogla počiti uboga Brigita po takih trenutkih?

Položila je otroka, legla tudi ona, da ju je umirila, in ko sta zatisnila oči in zaspala, je še jokala in molila in v strahu pričakovala Karla, svojega Karla, a zastonj.

O jutranjem svitu je z gorkim poljubom zbudila Tončka in Klarico, draga otroka.

"Ali še jokate mama? . . ." je vprašal Tonček.

"Kje je ata?" je vprašala Klarica.

Pred Marijino podobo je brlela luč, ki jo je malo poprej prižgala Brigita. Pokleknili so. Brigita ni mogla zadušiti solz. Videč jokajočo mater, so tudi v očeh nedolžnih otrok zablščale solze. Vsi so jokali.

"Nikar ne jokajta, otroka moja; moli-ta z mano!"

Roke nedolžnih bitij so se sklenile med rokami žalostne matere.

"Tolažnica žalostnih, pomagaj! . . . Pomoč kristjanov! . . . Hudobneži so oropali očeta . . . Bil je dober, postal je hudoben in nas ne ljubi . . . A mi ga še ljubimo . . . Spreobrni ga, o Pomočnica!"

Brigita je utihnila s povešeno glavo, z rokami na prsih, globoko zamišljena.

"Marija, ne pusti jokati naši dobri mami . . ." je vzdihnila Klarica in se okle-nila matere.

Karl je stal pred vrati. Srce mu je po-kalo. Ob pogledu na žalostno družino, klečečo pred podobo nebes Kraljice, ni mogel krotiti srčnega ginjenja; tekel je k svojim nesrečnim.

"Ne, nič več, nič več!" je vzkliknil. Otroka sta viknila in se stisnila k materi od strahu pred očetom. Brigita je skočila pokoncu.

"Nič več, nič več, Brigita moja!" je po-novil Karl in razprostrl roke.

Brigita se mu je vrgla na prsa, ga okle-nila okrog vratu in ihtela. Ginjenje ji je zaprlo glas. . . .

"Odpusti mi Brigita! Nikoli več ne bo tako!"

Otroka sta prestrašeno-veselo gledala prizor. Marija se je pa ob blesketanju lu-či ljubeznivo nasmehnila

Ena družina je bila zopet srečna . . .





MIR LJUDEM NA ZEMLJI.

M. G.

Strašno klanje je prenehalo, — upajmo — za vedno. Mir, mir! kako strašno do- ni in odmeva letošnji božič ta nebeška, zemljo osrečujoča beseda. O Bog, mi Te- be hvalimo! O Bog, Tebe blagoslavljamo! O Bog Tebe molimo! Celi svet vsi v hva-

skovodje kovali načrte, medtem, so se v- zdigovale goreče molitve milijonov in mil- jonov potrkih src proti nebesom proseč Boga, naj milostno pogasi ta svetovni po- žar.

Na sv. apostolov Petra in Pavla, v so-



lospevu ki se združuje s spevom zborov nebeškega Jeruzalema: "Slava na višavh in na zemlji mir ljudem ki so dobre volje!" Božja pota niso človeška pota. Kdo bi si bil mislil, da bode mir, čeravno toliko zažel- jen, prišel tako skoraj nepričakovano. Člo- vek obrača, Bog obrne, Medtem ko so voj-

boto 29. junija so vsi duhovniki celega sveta po naročilu sv. Očeta darovali sv. mašo za skončanje vojne. Bog je uslišal te molitve! Nebeški Oče je uslišal prošnje svojega Sina v prečudežni daritvi oltar- ja. Kako čudna so Božja pota! Bulgari- ja je izstopila iz zveze centralnih zavez-

nikov. Turki so jim kmalu sledili. Avstro-Ogerska se je vdala. In Nemčija, ponižana pred celim svetom je sprejela pogoje premirja. Naj reče svet kar hoče, vsak veren človek pa mora videti v tem božjo roko.

Nemčija je dala svetu Luter Martina. Poslednjega zločin na katoliški veri in Cerkvi Kristusovi je bil najfamejši od kravave žaloigre na kalvarski gori. Strupeno seme, sejano od upornega redovnika, je bujno raslo skozi cela štiri stoletja, njega smrtni sad je okušal celi svet skozi zadnja štiri leta strašnih grozodejstev. Nazdevna zmaga Nemčije bi imela biti krona proslave štiristoletnega obstanka nemškega lutrovstva.

Kaj vidimo danes! Nemčijo ponižano v prah in prosečo milosti od moža, vzgojenega v katoliških šolah, kateri je zajemal vso svojo moč iz zakramentov sv. Cerkve, katerega nesmrtni čini so sad pravega krščanskega življenja. Ob vžnožju altarja, pred altarskim zakramnetom se je njegova duša vzdigala do te višine v katerej danes celi svet občuduje nesmrtnega maršala Focha, vrlega sina katoliške cerkve. Predsednik Wilson in vsi združenci so polovili v roke Fochove oblast, pogajati se z nemškimi odposlanci glede premirja in njegove pogoje je Nemčija sprejela ko se je vdala 11. nov. To je bila primerna proslava za lutrovsko krivo vero ob štiristoti obletnici njenega obstoja.

NA PRAGU NOVEGA LETA.

S tem smo končali deseti letnik in sicer za dve številki večji, kakor prejšni letniki.

Pri tej priliki naj nam bode dovoljeno, da se najprej, za Bogom in Marijo, kar najiskreneje zahvaljujemo vsem našim zastopnikom za njih težka delo pri razširjanju lista "Ave Maria." V resnici lahko rečemo, da je ves naš uspeh v prvi vrsti samo sad žrtev in dela teh naših sotrudnikov. Če se kak slovenski list sme imenovati delavski list, je to v prvi vrsti list Ave Maria. Ti naši zastopniki so vsi sami delavci. Vsi so po celi dan na težkem delu za svoj vsakdanji kruhek. Toda to so navdušeni socijalni delavci. Vidiijo nesebično delovanje lista Ave Maria, zlasti pa njegovo velikansko potrebo za slovenskega delavca, pa, dasi utrujeni in izdelani, vzamejo v roke nabiralno knjižnico in gredo od hiše do hiše. Zato je samo slovensko delavstvo, katero list Ave Maria razširja in katero ga je spravilo na to višino, na kateri je danes.

Hvala Vam, toraj dragi zastopniki in

prisrčni "Bog plačaj!" Bodite zagotovljeni, da je dobro delo, katero vršite in da Vam bode Bog plačnik.

Enako srčna hvala tudi Vam, dragi pisatelji in dopisniki, ki pišete za list "Ave Maria." Kolikor več sodelavcev, pisateljev in dopisnikov bode imel list "Ave Maria," toliko zanimivši bode, toliko raje ga bode slovensko delavstvo čitalo in naročalo.

List "Ave Maria" čita najmanj dvajsettisoč rojakov. Govoriti, podučevati, navduševati dvajset tisoč ljudi naenkrat — kako velikansko delo. Zato ostanite nam zvesti tudi nadalje.

Iskreno hvalo pa slednjic tudi vam dragi naši naročniki! Vi ste življenje lista. In lepo število vas je že! Pet tisoč šteje že družina "Ave Maria." In še več nas mora biti skupaj! Nesmemo mirovati dokler vsi dobri in pošteni Slovenci v Ameriki ne bodo naši člani. Kajneda, dragi naročniki, da nam boste pomagali, da to dosevemo. Koliko navdušenih prijateljev in naročnikov smo zadnje leto dobili, kate-

rih preje nismo poznali in ne oni nas. Dober naš naročnik jih je nagovoril, da so stopili v naš krög in danes so — z nami. Navdušeni delavec porabi vsako priložnost, da dela dobro, da stori kaj za svojega bližnjega.

Prihodnje leto, enajsto, bomo šli po začetni poti naprej, navdušeno in pogumno, kakor dosedaj. Prizadevali si bomo, da bode list izhajal redno, da bode prinašal zanimivosti, da bode koristen, da bode lepo okrašen.

Zato pa prosimo naj nam ostanejo zvesti tudi naši zastopniki, kakor naši sotrudniki in naši naročniki!

Cena listu ostane, kakor letos in izhajal bode kakor letos vsako drugo soboto.

Sedaj pa, ob sklepu prvega našega jubileja — desetletnice, ponovimo zvezo prijateljstva med seboj. Zavijajno zopet vsi skupaj rokave, krepko se oprimumo začete tega dela in dalje — naprej — naprej na poti napredka za list Ave Maria, proti drugemu srebrnemu jubileju.

Končujemo s prav srčnim vošilom za vesele Božične praznike in za srečno novo leto.

Naprej z Bogom in Marijo za narod!

Uredništvo Ave Maria.

ZDRUŽIMO SE.

Ta klic odmeva po vseh naših slovenskih naselbinah.

O, kolika sreča za nas, ko bi ravno tiisti, ki sedaj toliko kriče o združenju, to kričali vsaj pred petimi leti, ko bi ne bili po svojih listih, po svojih shodih nastopali kakor turški paše proti vsakemu, ki si je drznil biti drugega prepričanja, ki so zlasti rabili vero v to, da so sejali mržno med brati, med stanovji, da so delili in cepili narod. Najsvetejša reč bratova jim ni bila dosti sveta, da bi je ne bili ometali z blatom, samo, da so nas delili. cepili v stranke. Seveda so kričali pri tem svojem vandaljskem početju na vse grlo, da kazimo mir mi, ki smo samo svarili, ki smo samo branili, kar nam je najsvetejšega in in kar niso imeli nobene pravice napadati, da, s čemer so pokazali da so surovi fanatiki in nestrpnosti.

Seveda oni so mislili, da bodo v nekoliko letih prekričali ves zdrav razum slov. delavstva, da bodo z aroganco in avtokracijo uničili vse, ki bi si upali jim nasprotovati in bodo tako "zjediniili slovenske Amerikance v eno boljševisko stranko.

Seveda danes, so spoznali, da to ne gre.

Danes vidijo res, da so preslepili večino svojih rojakov, toda vseh niso mogli in še za te, katere so, — je samo vprašanje časa — za **kako dolgo?** Račun bode treba polagati in narod jih bode pozval na odgovor.

Tudi vidijo da se je velikansko delo osvobojenja naroda slovenskega v domovini izvršilo brez njih, da, vkljub vsem njih mahinacijam, divjanjam, vkljub vsej njih večini, vkljub vsemu njihovem denarju, katerega so jim zaslepljene žrtve dale za narodno delo. Niti toliko niso doslegli, da bi jih bila vlada sprejela in poslušala. Pridobitev Ameriške vlade, zlasti predsednika Wilsona za pravične zahteve Jugoslovanov — največja zmaga v zgodovini naroda našega — izvršili so možje "manjšine", oni, proti katerim so oni ščuvali narod in zbirali delavske krvave žulje. (Primerni članek "Vstajenje" v Glas Naroda).

V tem je prišel pa Italijan.

Da! Velikansko dobro delo je izvršila laška imperialistiška grabežljivost na našem narodu — streznila je prevroče glave. Okupacija Jugoslovanskega ozemlja po Italiji katerega ne bode dala nikdar več

nazaj — to je bil kakor potres. In — hvala Bogu — tudi oni, ki so iskali preje svoje zmage v ščuvanju delavskega stanu proti duhovskemu, v cepljenju naroda v grdem preganjanju vere.

"Združimo se!" kličejo selaj. Hvala Bogu! Veselimo se tega klica, po katerem smo že tako dolgo koprneli! Da, bratje Slovenci, združimo se! Bodimo nazaj enega duha in enega srca, to je tudi klic "Ave Maria." Ubogo slovensko delavstvo, združi se!

V nekaterih dopisih in člankih je pa "Glas Naroda" naredil tudi opazko: "Zakaj bi Konda in Zakrajšek ne mogla skupaj delovati?"

Take tedencijozne opazke imajo namen nas zaznamovati kot fanatika kajti Konda je protiverski fanatik in nestrpnež, da jih pozna zgodovina le malo enakih.

Zato vprašamo, slovensko javnost, vzlasti rojake, ki so leta sledili našim ciljem in našemu delovanju: **Ali smo mi začeli kak medsebojni prepir?** Najmanj 5 let obstanjka našega lista se niti s pičico nismo dotaknili ran na telesu našega naroda — kar si seveda danes v greh štejemo. Ali niso, Konda, Proletarec, večkrat tudi Glas Naroda napadali versko prepričanje velike večine Slovencev že leta in leta preje se je list Ave Maria oglasil? Ali niso napadi verskih resnic, cerkvenih naprav, ali niso ščuvali proti celemu duhovskemu stanu še predno je bil list "Ave Maria" ustanovljen? Da smo se spustili v polemiko smo to storili, ker je cela gonja šla že predaleč.

Glede narodnega dela ali smo bili tukaj mi fanatiki? **Ali ni urednik našega lista pisal Slov. R. Združenju in mu ponujal svoje sodelovanje in ne samo svoje, temveč vseh katoliško zavednih Slovencev?** In kaj so odgovorili na to ponudbo sprave in složnega delovanja?

Zato, če je bil kdo zmeren, tolerant in spravljiv, to smo bili mi.

Sedaj je tu predlog združitve.

Dobro, združimo se!

Toda, ker poznamo le predobro svoje svoje nasprotnike za to opozarjamo naprej na to-le:

Tudi vsi katoliško zavedni Slovenci, kakor naša duhovščina, vsi ničesar bolj ne želimo, kakor ljubega miru kakor združenja, zjedinenja. Med nami ni nikakih srboritih prepiralcev, kajti ko bi jih imeli, vsi smo pripravljeni odpustiti vsem, vse žaljenje, vse sramotenje, vse krivice! Veliki čas je našel doma ves narod edin in složen — hvala Bogu in ljubim Mamki božji. Prav nič ni vzroka, zakaj bi se mi ne združili. Zato imate na naši strani vso dobro voljo, vso popustljivost in vso bratsko ljubezen. Mi se nikdar nismo zaganjali v prepričanje drugega. Kot katoliki ljubimo prostozidarja ali Juda ali Turka, kakor svojega brata in spoštujemo prepričanje vsakega, če je v zmožnosti ga samo pomiljujemo. Mi nikomur ne usiljujemo svojega prepričanja, ne gremo po mestnih ulicah, po saloonih po društvenih dvorinah, da bi komu s silo utepali svoje prepričanje.

Ako tedaj hočete združenje, dobro. Mi smo za to in smo že dolgo pripravljeni na ta veseli dan.

Toda na vsaki način pa moramo odločno zahtevati vse to tudi od svojih nasprotnikov! Pustite vero in versko prepričanje popolnoma pri miru vsem onim, ki so tega prepričanja. Ako ima vaš sosed, rojak ovratnik zapet zadaj mesto spredaj — t. j. ako ne spoštujete v njem duhovnika, pustite ga pri miru, spoštujte v njem vsaj človeka. Prenehajte z napadi na verske nauke in naprave. Spoštujte nas in naše prepričanje in mi bomo spoštovali Vas in Vaše prepričanje. Vi pustite našo vero, mi bomo vašo brezvero. Vi ne usiljujte s silo narodu svojih zmot kakor vam mi prav nič ne usiljujemo svoje vere.

In ako boste to vpoštevali, **danes smo vsi Slovenci v Ameriki združeni, edini, složni!**

Nas ničesar bolj ne boli, kako če mo-

ramo dragi papir svojega lista rabiti za brezpomembne polemike, ko je toliko drugega bolj potrebnega za čitatelje in naročnike.

Večkrat smo že povdarjali stavek, bomo pravi gentlemani! Nestrpnost in napadanje radi prepričanja je sad pomanjkanja omike in izobrazbe — znamenje posirovelosti.

Sedanji Chicaški nadškof je sezidal v Brooklynu krasno cerkev in šolo v vrednosti pol milijona dol. na Lafayette St. Zanimivo je, da je to stavbo postavil prav tik "prostozidarskega templja," tako da tvorita "tempel in cerkev cel "block." Ko so opozorili na to nadškofa, rekel je mirno: "To sem namenoma naredil, ker sem hotel pokazati, da stojita pri omikancih prav lahko in nemoteno "katol. cerkev" in "prostozidarski tempel" popolnoma drug poleg drugega, dasi sta si v ciljih in prepričanju popolnoma nasprotna."

Popolnoma tega prepričanja smo mi! Popolnoma tega prepričanja je tudi doma cel naš narod.

"Mučenci za vero" — so znamenje bar-

barske neomikane in divjaške dobe.

Zato, "Ave Maria" klic po združenju celega naroda v Ameriki kar najprisrčneje pozdravlja in se mu pridružuje in kliče: "Združimo se!"

Povdarjamo v prihodnje raje samo to, kar imamo skupnega, kar nas drži, in se ogibajmo vsega, kar bi nas razdruževalo."

Toda, ako smo za združenje pa to nikakor ne pomenja naš "surrender," da smo predali svoje prepričanje, da bomo molčali ako bodo naše svetinje napadane, da mi le za inčo popustili od svojega ravnanja.

Ne napadajte nas, pa se nam ne bode treba braniti!

Pustimo verska vprašanja v politiki na strani! Naj bode kdo duhovnik ali socialist, sedimo skupaj in rešujemo samo eno vprašanje — narodno — in lepo složno delo je pred nami. V nekoliko mesecih lahko stotisoče naberemo domovini v podporo in tako nadomestimo zamujeno. In tako bomo pokazali, da smo v velikem času veliki ljudje.

Slovinci, združimo se!



TIHA NOČ.

Silvin Sardenko.

Tiho, Sion! Sveta noč prihaja!
Morajo se njeni dihi čuti:
nad kraljevim mestom Davidovim
zgrinjajo se bele nje peruti.

Tiho, vetri! Sladek spev budi se.
Angeli prikazali se bodo:
Himno hvale Stvarniku pojoči,
ali stvarstvu odrešenja odo.

Tiho, pevci! Rahel šum iz jasli.
Lilija iz Nazareta k jaslim
sklanja se nad blaženo mladiko
nad nedolžnim cvetom novovzraslim.

Tiho, jasli, zibelka božična!
Da se v srcih večni Bog bo slišal.
Tudi v duši hoče biti rojen
k angelskim jo zborom bo povišal.

Vse je tiho, Tih je sveti Sion,
vetri tihi, angeli so tihi,
jasli tihe, tiha je Devica —
Čujejo se le še božji dihi.

KJE JE GROB SV. CIRILA?

Dr. F. Ušeničnik.

Dalje.

II. Proti koncu l. 863. sta dospela sv. brata Ciril in Metod na Velehrad h knezu Rastislavu. Dobra tri leta kasneje sta potovala prvokrat v Rim. Nikolajev naslednik je bil Hadrijan II. Ko sta se sv. Ciril in Metod koncem listopada ali začetkom grudna istega leta bližala večnemu mestu, je šel jima naproti papež sam, njegovo svečenstvo in množica blagovernega ljudstva; z veliko častjo so ju vzprejeli. 5. prosinca l. 868. je Hadrijan oba brata posvetil v škofa.

V Rimu sta se mudila dobro eno leto. Previdnosti božji pa je bilo všeč, da se Ciril ne vrne več v ravno Podonavje krščeovat Slovane. Bog razodene Cirilu, da mu bode kmalu umreti. Štirideset dni se je pripravljaj na srečno smrt. Z dovolitvijo papeževo si je oblekel meniško haljo, bržkone sv. Bazilija, in si izbral ime Ciril: prej se mu je reklo Konstantin. 14. svečana l. 896. je zaspal v Gospodu. Papež Hadrijan je ukazal, da naj pridejo k pogrebu vsi svečeniki, grški in rimski, psalme in pesmi pojoč, s svečami in kadilnicami v rokah; pokopljejo pa naj ga častno kakor papeža samega.

Ko je bila končana slavnost pred pogrebom, gre sv. Metod k papežu, poklekne predenj in mu reče: Dostojno in potrebno se mi zdi, oče apostolski, da Ti to-le povem: "Ko sva šla z bratom z doma na sv. delo, ki sva je z božjo pomočjo začela, tedaj je najina mati naju s solzami prosila: ko bi kdo izmed vaju umrl, preden se povrneta domov, prinesi živi brat umrlega brata v njega samostan." Težko

se je zdelo papežu ustreči prošnji Metodovi, a odrekel mu vendar ni. Mrliča je dal položiti v marmornato rakev in rakev zapečatiti s svojim pečatom; Metodu pa je dovolil, da sme iti po 7 dneh iz Rima in mrtvega brata seboj vzeti. Tedaj pa se rimski škofje in svečeniki in mestni boljari zbero na posvetovanje in pošljejo k papežu govoreči: Nepriстойno se nam vidi, prečastni oče in gospod, da daš radi katerekoli stvari drugam prenesti sv. telo slavnega moža, po katerem je rimsko mesto in naša sv. cerkev dobilo predrag zaklad (ostanke sv. Klementa); Bog sam je svetega moža po svoji milosti iz daljnih krajev privedel k nam in od nas ga je vzel k sebi v nebeško kraljestvo. Rajši ga tukaj častno pokopljimo; zakaj dostojno je da ima tako slaven mol v najslavnejšem mestu slaven grob. — Svet je bil papežu všeč, in sklenil je, da denejo sv. Cirila v grob v cerkvi sv. Petra.

Metod je videl, da se njegova namera ne da izvršiti; zato odjenja in pravi: "Ker vam ni všeč, da bi uuslišali mojo prošnjo, želim, da mi pokopljete brata vsaj v cerkvi sv. Klementa, katerega sv. obstanke je s svojim trudom in naporom našel in k vam prinesel." Tej želji je papež ustregel. Zbrali so se svečeniki in brezštevilne množica ljudi; Bogu hvalo in slavo pojoč so z neizrečnim veseljem in veliko častjo prenesli marmornato rakev k sv. Klementu. — Tako pripoveduje italijaska legenda, po kateri je vse to malone do besede posneto.

Dalje prih.

NAŠ STRIČEK



Dragi otroci: — Od kar sem bil prisiljen, da sem prenehal z Malim "Ave Maria," popustili ste me vi, moji prej tako zvesti prijatelji:

Zakaj to?

Ko bi vedeli, kako mi je dolgčas, ko ne dobivam več od vas toliko pisem. Vsako pošto pogledam najprej, ali bode kaj za "Našega Strička."

Toda nič in nič!

Veste kaj, otroci? — Sedaj je vojske konec. Peace! Peace! Mir! Smo klicali navdušeni, ko je kajzer padel.

Veste, kaj otroci. Vse bode sedaj novo. League of the Nation bode naš predsednik Wilson naredil.

Naredimo še mi novo "League of boys and girls" na našem "kornjerju."

Dalje! Pišite mi zopet!

Write me again! Will you?

Vošim vam vsem prav veseli Xmas, da bi vam "Santa" prinesel veliko, veliko lepih stvari.

Otroci, pišite mi, kaj vam bode "Santa" prinesel, da se bom z vami veselil.

Da, otroci, do not forget Vaš striček.

NALOGA.

Da vas bom zopet nekoliko navdušil za pisanje, dan vam, otroci, nalogo:

"Kako sem preživel Xmas vacation?"

Johnijev Christmas

Johny ni bil dober deček. — Johny ni

rad ubogal svojih starišev. — Johny je rad hodil s slabimi tovariši. — Učiteljica v šoli ga je svarila, naj nikar ne hodi s slabimi otroci. — Mama doma so ga tudi kaznovali. — Toda Johnek se ni zmenil. — Ko je prišel na ulico in videl slabe tovariše, ki so grdo govorili, grdo kleli, kamenje metali v električne svetilke, za vozove in automobile se obešali, takoj je pozabil na vse in šel z njimi. — Aha, Johnek, le počakaj jo boš že skupil. — In res jo je Johnek skupil. — Pred Christmasom tisti dan je bilo. — Ravno je sneg zapadel. — Johnek je ušel z doma na ulico k svojim tovarišem. — Ravno je prišel veliki automobil truck po cesti. Vsi poredni dečki so stekli in se obesili nanj. — Tudi Johnek.

Toda na "kornjerju" je automobil hitro zavil v drugo ulico in — Johnek je odletel z "truck-a" na side walk in si — zlomil nogo. —

Danes je Christmass. Vsi pridni otroci so veseli. Johnek je pa — v bolnišnici.

"Bouuur!" tako je jokal, ko ga je bolelo. Nič ni mogel jesti.

"Aha, Johnek!" so mu rekli mama, ki so ga na Christmas prišli obiskat v bolnišnico. "Vidiš, zakaj nisi ubogal."

"Bouuur!" je Johnek jokal. "Nič več ne bom šel s slabimi otroci."

Kdor ne uboga
ga tepe nadloga.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

V Shakopee, Minn so praznovali 8. grudna slovesno posvečovanje cerkve Sv. Marka, kjer je nastavljen Rev. M. Šavs kot nepremakljiv župnik in dekan. Bila je pontifikalna maša in birma. Kot nekaj izrednega je bilo, da so bili vsi udeleženci pred oltarjem Slovenci: Naš mil. g. škof Trobec celebrant, č. g. Anton Ogulin, župnik Sv. Neže iz St. Paula, Minn., arhipresbiter, č. g. Dr. J. Seliškar profesor St. Paul semenišča dijakon, domači g. župnik subdijakon. Kaj takega v Ameriki še ni bilo in je mogoče samo v Minnesoti.

Rev. M. Šavs, ki si je toliko zaslug pridobil za Slovence pred leti je dobil odlikovanje, da je bil imenovan dekanom. Mi č. g. častitamo in želimo, da bi zopet kako urico svojega časa posvetil rojakom s svojim spretnim peresom. Naš list si bode v čast štel, ako bi se v njem oglasili gospodje kakor Rev. Šavs, Dr. Seliškar, Dr. Gruden in drugi. Dajti, gospodje, pomagajte, narod Vas prosi!

Naš urednik Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. je že dalje časa priklenjen na bolniško posteljo. Zdravje se mu sicer vrača,

toda zelo polagoma. Dal Bog, da bi skoraj okreval in z novo močjo deloval v dobrobit vere in naroda. Vsem naročnikom ga priporočamo, da zmolijo zanj po eno češčeno Marijo.

Barbertonski Slovenci imajo zopet svojega duhovnika Rev. A. Mlinarja. Mi jim prav iskreno častitamo in se z njimi veselimo. V Barbertonu je toliko tako vrlih in tako plemenitih rojakov, da smo v resnici imeli iskreno sočutje z njimi, ko jim je bil vzet prvi duhovnik Rev. A. Berk. Težka je bila ta poskušnja za mlado naselbino. Toda Barbertončanje so se pokazali kot možje. Vstrajnost je bila lep vspeh tudi za nje. Sedaj pa, rojaki, kar vas je dobrih, skupaj! Oklenite se svojega duhovnika kot otroci svojega očeta. Branite ga, potegnite se zanj! Skrbite za to, da ga bodo pri miru pustili oni, ki ga ne marajo in da boste vi toliko bolj z njim, kolikor bolj bodo nasprotniki proti njemu. G. župniku Mlinarju pa naše najiskrenejše voščilo: Bog blagoslovi Vaše delo!



DOPISI.

Chicago, Ill. Slovenci v Chicagi ne spimo, temveč se prav marljivo gibljemo. Društvo "Zvon" J. S. K. J. je priredilo zelo zanimivo igro in žensko društvo Matere Božje je vpriporilo krasno igro "Pri kapelici", katero je spisal Rev. K. Zakrajšek. Pridno se pripravljajo še na eno igro "Devica Orleanska, ki je v rokah izbornih čikaških igralk. Igro prirede dekleta in žene tukajšne S. N. Zveze. Čisti dobiček je namenjen v pomoč milim rojakom v stari domovini. Pričakuje se, da se bo te lepe igre udeležil vsak Slovenec oziroma Jugoslovan. Dvorana "Pulaski" na Ashland in 18. cesti je dovolj velika za vse. Igra se bo vršila 5. januarja 1919.

S knjigami Zveze K. Slov. je tukaj vsak za-

dovoljen in je upati, da bo prihodnje leto veliko več udov iz naše naselbine. Vaš zastopnik, neutrudljivi g. Josip Zupančič že pridno nabira naročnino.

V nedeljo 8. decembra smo slovesno blagoslovili službeno zastavo na kateri je 51 modrih zvezd; ena srebrna in dve zlati. Imena teh vrlih junakov bodo pisana in shranjena v okvirju v cerkvi sv. Štefana v vedni spomin na njih hrabrost v boju za svobodo.

K spovedi in sv. obhajilu se tudi v Chicagi ne branimo iti. Vsako soboto in nedeljo vidimo lepo število vernikov, ki prav pobožno pristopajo k mizi Gospodovi sedaj v adventnem času.

Edina stvar, ki v Chicago pazadnice, so zloglasni čikaški listi. Ljudje so pričeli spozna-

vati in ločiti dobro od slabega. Ameriški listi pa tudi vedo, da smo Slovenci na svetu. Skoraj sleherni dan prinašajo novice iz naše domovine.

Antonija Omerza.

Ely, Minn. Zelo se Vam gospod urednik zahvaljujem, da ste izdali tako lepe knjige Z. K. S. Nisem bila naročena na nje, toda dobila sem jih pri Vašem zastopniku J. J. Pešel. Zelo sem bila teh lepih knjig vesela. Tako lepo berilo! Kako težko pričakujem lista Ave Maria! Škoda, da ni tednik.

Kako smo se razveselili, ko smo po dolgem času slišali glas zvona, ki je vabil k sv. maši. Vsled bolezni so bile vse cerkve zaprte. V vsaki hiši je bil bolnik. Sedaj je bolezen nekoliko pojenjala, Marija je uslišala naše prošnje. **A.M.**

La Salle, Ill. Sporočam Vam žalostno novico, da smo dobili brzojav 26. novembra, ki je z mrzlimi črkami poročal, da je naš ljubljeni sin Ivan Klemenčič padel v boju za svobodo na Francoskem bojišču, **Mrs. Klemenčič.**

(Op. ured.: Ponosna ste lahko na svojega sina junaka, dasi Vam srce poka žalosti. Umrl je za svobodo. Vam mamica pa naše iskreno sožalje.)

Iron Mountain, Mich. Dragi g. urednik: — Priloženo Vam pošiljam ček za \$15.00. — \$5.00 za narodni sklad ali v pomoč revnim v domovini. \$5.00 v podporo Rev. S. Lampetu za indijanske misijone. Ostalo za eno sveto mašo, zelo odobravam nastop veleč. gg. slov. duhovnikov in prosim za sprejem v S. N. Z. Sporočite, koliko je udnine. **Louis in Kathie Berce.**

(Op. ured. Pristopnino v S. N. Z. smo v New Yorku računali po \$1.00. Nadaljno plačevanje v narodni sklad v pomoč revnim v stari domovini je prostovoljno. Kolikor pač hoče kdo pomagati.)

Anaconda, Mont. Dne 18. novembra je nezizprosna smrt posegla v eno najbolj spoštovanih družin v našem mestu. Starišem Math in Mary Žugel je umrla nadebudna hčerka Mary, ki je bila svoj čas cerkvena pevka in organistinja v cvetoči dobi 22 let. Bila je zelo izobražena in je v brzopisju, kakor na pisalni stroj bila kakor doma. Ponižno slovensko dekle lahko stavimo mnogim v zgled, ki z nekoliko izobrazbo, se tako rade postavljajo. Pokojnica je vso svojo moč in delovanje posvetila bogoljubnim in patrijotičnim namenom. Gotovo jo je Bog ljubil in jo zato nagradil z večnim veseljem v nebesih. Naj ji sveti večna luč.

SMRTNA KOSA.

Bowie, Colo. je umrl naročnik Joe Česen, V Clevelandu, O. so umrli naši naročniki: Janez Modic, Avgust Budan, Anton Mihelčič, Janez

Krajc. V Denver, Colo. je umrl naročnik Anton Kukovic. V Forest City je umrl naročnik Vincenc Šume, zapustil je ljubečo soprogo in devet otročičev. Najstarejši je 16. let Umrl je v Brooklynu g. Geo. Slatič, naš velik prijatelj Ponesrečil se je v delavnici. S svetimi zakramenti previden je udan v božjo voljo mirno izdihnil svojo dušo.

Vsem naročnikom Ave Maria priporočamo pokojne naročnike v pobožno molitev. Storite jim to, kar bi sami želeli, da bi se Vam storilo. Ne vemo ne ure ne dneva, kedaj nas pokliče večni Sodnik pred sodnji stol. Vsi zgoraj imenovani naši naročniki so bili še mladi, polni življenja, toda smrt jih je pobrala in ni vprašala za njih starost. Smrt je odtrgala skrbno mater od otročičev, skrbnega očeta od ljubeče žene-matere številnih otrok, ne zmeane se za solze ostalih. Strašna vrzel, ki jo je naredila smrt! Bodimo pripravljene, ker ne vemo ure ne dneva — — — Najman en Oče naš in Češčena Marija zmolimo vsi za pokojne naročnike Ave Maria. V naši cerkvi Sv. Cirila bo pa slovesna črna sv. maša za vse umrle naše naročnike dne 23. decembra ob pol 7 uri zjutraj.

Houston, Pa. Knjige Z. K. Slovencev sem prejel. Moram reči, da so za ameriške Slovence zlata vredne. Samo brošura "Od srca do srca" je sama vredna \$1.00. Prihodnje leto bomo vsaj vsi naročniki lista Ave Maria tudi naročniki knjig Z. K. S. **John Pelhan.**

Pittsburgh, Pa. To je moje prvo pismo, ki Vam ga pišem. Dosedaj je bilo malo dopisov iz naše naselbine. Jaz hodim v šolo Marije Vnebovzete in sem v petem razredu. Stara sem deset let. Učimo se vsaki dan slovenščino iz drugega berila. Oktobra meseca smo imeli žalostne čase, kar se cerkve tiče. Štideseturno pobožnost smo morali odložiti. Imeli jo bomo ta mesec. V šoli smo darovali vsak, kolikor je kateri mogel za "Uncle Sam-a Boys over there" in za rdeči križ. Precej Slovencev je umrlo v naši župniji, med njimi tudi moja prijateljica Mary Bizjak v starosti 14 let. Pokopana je bila 20. oktobra. Vsem malčekom na kornerju, jo priporočam v pobožno molitev. Ker je to moje pismo že precej dolgo, končam v nadi, da ga priobčite. Vas pozdravlja

Vida M. Kass.

V Newburgu, Cleveland, O. so imeli 17. nov. mali cerkveni "fair" v korist sklada za bodočo novo cerkev. Čistega je prinesel \$308.76, ker je lepa svota za en popoldne. Vsega skupaj imajo že nabranega \$5258.75. Vrli farani tekmujejo med seboj in prispevajo za prepotrebno novo cerkev po svojih najboljših mo-

